

Placení daní I

Mgr. Karel Šimek

Viz www.radimbohac.cz (upraveno)

Osnova

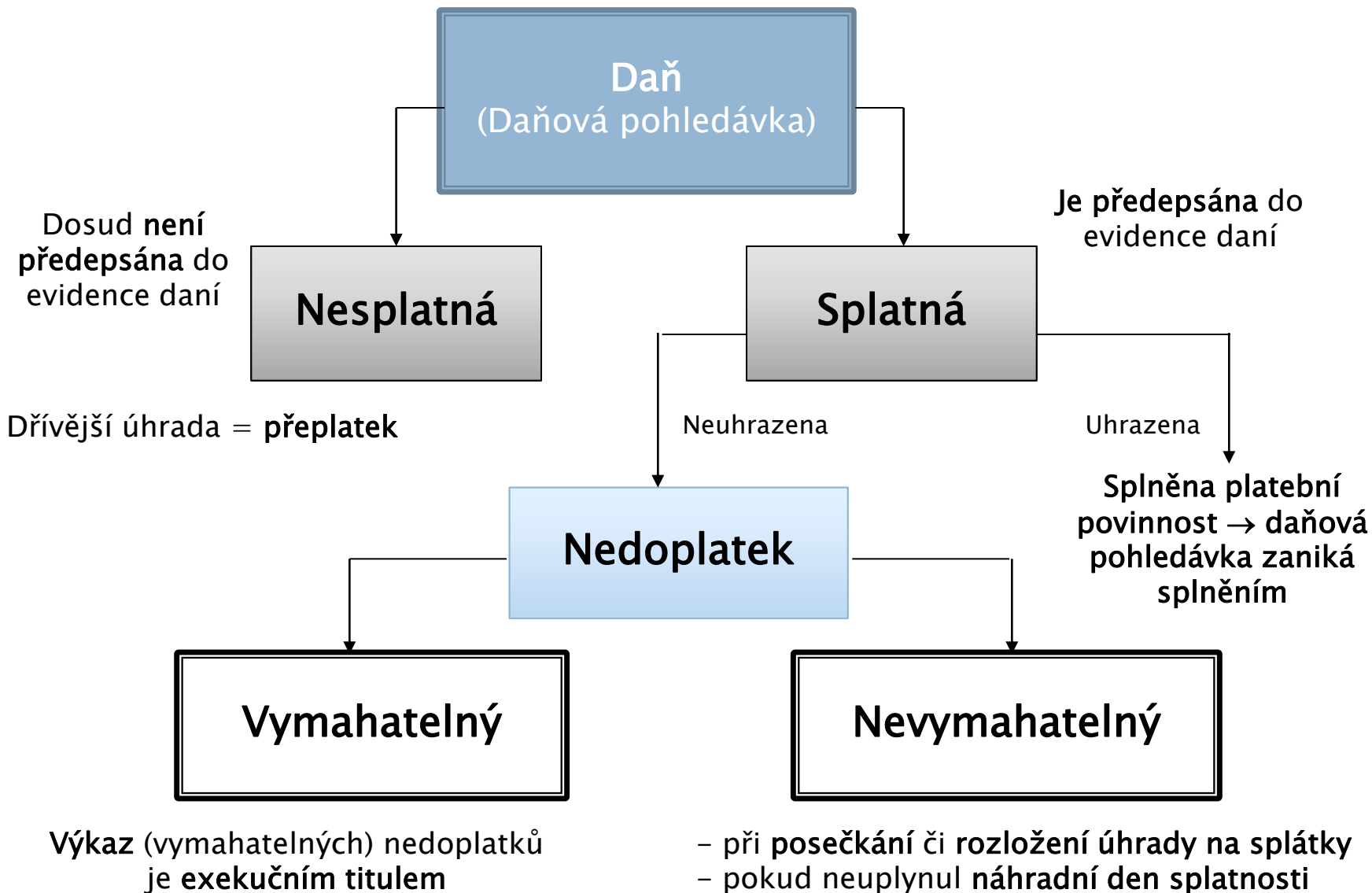
1. Evidence daní
2. Nedoplatek
3. Přeplatek
4. Lhůta pro placení daně
5. Vybírání

1. Evidence daní

- ▶ Předmět evidence daní
- ▶ Osobní daňový účet (ODÚ)
 - debetní strana ODÚ – předpisy, odpisy a jejich opravy
 - kreditní strana ODÚ – platby a vratky
- ▶ Depozitní účet
- ▶ Poskytování informací z ODÚ
 - potvrzení o stavu ODÚ
 - potvrzení o skutečnostech z ODÚ (např. bezdlužnost)
- ▶ Odpis nedoplatku pro nedobytnost

2. Nedoplatek

- ▶ daňový řád definuje pojem nedoplatek jako:
 - částku daně, která není uhrazena a uplynul již den splatnosti této daně
 - neuhrazené příslušenství daně, u kterého již uplynul den splatnosti
 - neuhrazená částka zajištěné daně
- ▶ vztah k pojmům
 - daňový dluh (splatný/nesplatný)
 - daňová pohledávka (splatná/nesplatná)
 - splatná daň
- ▶ zánik nedoplatku
- ▶ vyznění o nedoplatku – neformální



3. Přeplatek

- ▶ **přeplatek** – částka, o kterou úhrn plateb a vratek na kreditní straně ODÚ převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně ODÚ
- ▶ **vratitelný přeplatek** = přeplatek, který prošel tzv. testem vratitelnosti
 - test vratitelnosti – přeplatek se započte nejprve na:
 1. nedoplatky na ODÚ, kde je přeplatek evidován
 2. nedoplatky na jiných ODÚ u téhož správce daně
 3. nedoplatky u jiného správce daně, jenž o něj požádal před vystavením příkazu k vrácení daňovému subjektu
- ▶ vratitelný přeplatek je v dispozici daňového subjektu
 - možnost požádat o jeho vrácení či převedení
- ▶ úrok z vratitelného přeplatku (sankce pro správce daně)

4. Lhůta pro placení daně 1 / 2

- ▶ časový úsek, ve kterém je možné realizovat dobrovolnou i nedobrovolnou úhradu daně
- ▶ prekluzivní (propadný) charakter lhůty
 - rozdíl oproti předchozí právní úpravě, kde byla promlčecí i prekluzivní lhůta
 - explicitně neřešen přechod charakteru běžících lhůt
- ▶ délka lhůty
 - základní **6 let**
 - maximální **20 let**
 - u nedoplatku zajištěného zástavním právem zapisovaného do veřejného registru: **30 let** od zápisu

4. Lhůta pro placení daně 2/2

- ▶ **počátek běhu lhůty**
 - u daní vyměřovaných = okamžik splatnosti
 - u daní doměřovaných = okamžik náhradní splatnosti
- ▶ **úkony přerušující lhůtu**
 - zahájení exekučního řízení
 - nejen dle daňového řádu, ale i podle exekučního řádu či OSŘ
 - zřízení zástavního práva
 - oznámení rozhodnutí o posečkání
- ▶ **lhůta se staví po dobu**
 - vymáhání daně soudem nebo soudním exekutorem
 - přihlášení daňové pohledávky do insolvenčního řízení nebo do veřejné dražby
 - daňové exekuce srážkami ze mzdy
 - dožádání mezinárodní pomoci při vymáhání

5. Vybírání daní

▶ Pořadí úhrady daně

- rozdíl mezi daní a příslušenstvím
- rozdíl mezi běžnou platbou a vymáháním
- specifické případy – ručení, insolvence

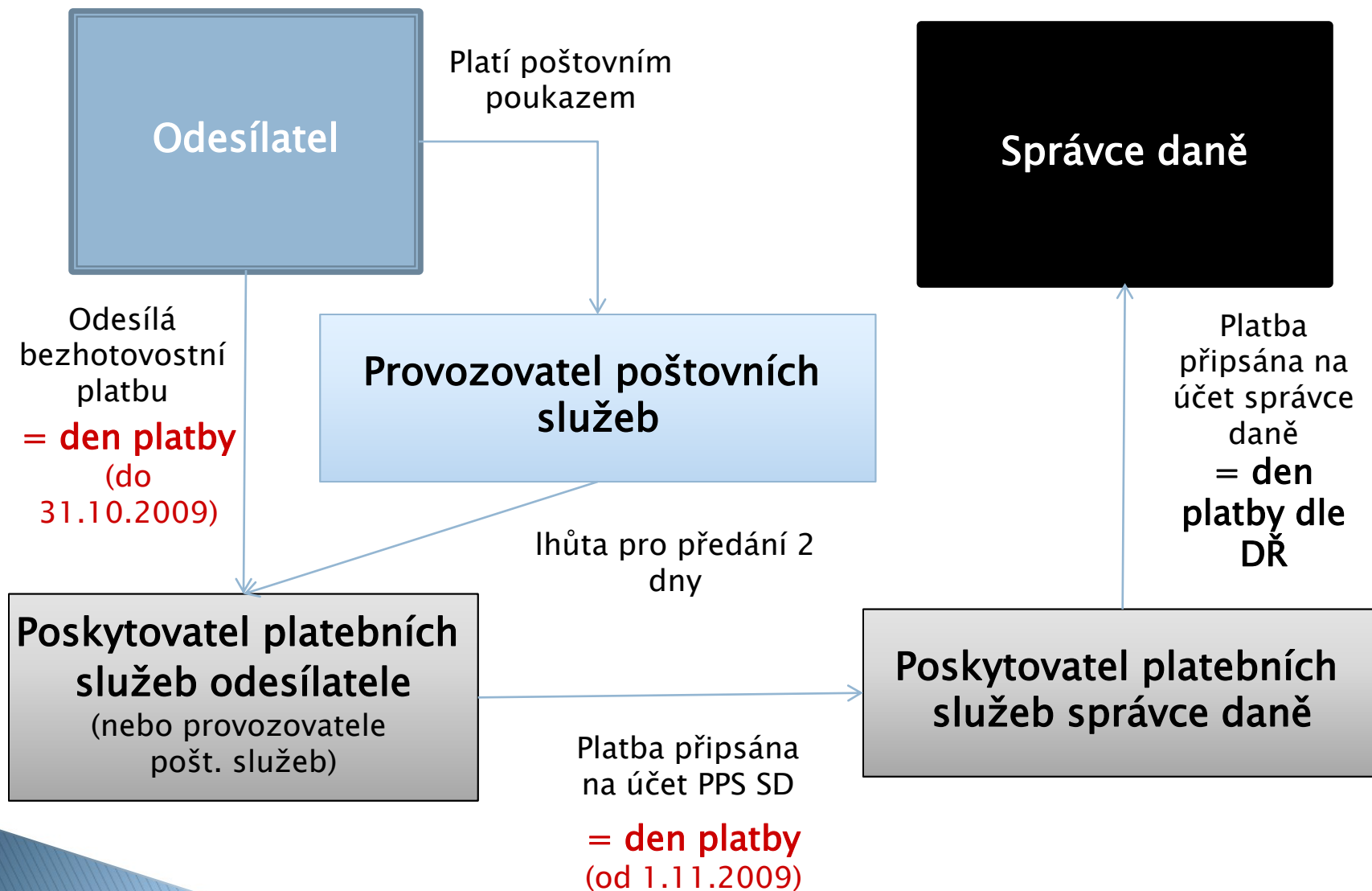
▶ Způsob placení daně

- primárně v české měně
- forma placení
 - bezhotovostně
 - v hotovosti
 - kolkovými známkami (pouze soudní a správní poplatky)
 - přeplatkem na jiné dani

▶ Den platby

- převzetím hotovosti
- připsáním na účet správce daně

Platební styk v rámci správy daní



Placení daní II

Mgr. Karel Šimek

Osnova

1. Zajištění daní
2. Vymáhání daní

1. Zajištění daní

- A. Zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň
- B. Zástavní právo
- C. Ručení
- D. Dobrovolné ručení, bankovní záruka
- E. Zálohy

A. Zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň

- ▶ **zajišťovací příkaz** = rozhodnutí, kterým je daňovému subjektu uložena úhrada zajištěné částky
- ▶ **důvod pro vydání:**
 - odůvodněná obava, že daň, která ještě není splatná nebo stanovená, bude v době své vymahatelnosti nedobytná nebo jen se značnými obtížemi
 - zároveň musí být naplněna jedna z těchto podmínek:
 - a) **daň nebyla dosud stanovena** (⇒ nutno předběžně určit její výši)
 - b) **daň není dosud splatná** (⇒ výše zajištěné daně je již dána)
- ▶ **vykonatelnost zajišťovacího příkazu**
 - exekuční titul
 - možný přechod se „zajišťovací“ exekuce do „uhrazovací“ exekuce
 - možnost zřídit zástavní právo

B. Zástavní právo

- ▶ zřizuje správce daně rozhodnutím
- ▶ subsidiární použití občanského zákoníku (§ 152 an. ObčZ)
- ▶ vznik zástavního práva:
 - k ostatnímu majetku = vzniká doručením daňovému subjektu či majiteli zástavy
 - k majetku evidovanému ve veřejném registru = vzniká dnem doručení tomuto registru
- ▶ zajišťuje neuhrazenou daň
 - vtahuje se i na příslušenství daně (§ 155 ObčZ)
- ▶ možnost zajištění neuhrazené daně zástavním právem k majetku vlastníka odlišného od daňového subjektu
 - Podmínka: předchozí úředně ověřený souhlas vlastníka
- ▶ zánik zástavního práva:
 - zrušením: právní mocí rozhodnutí správce daně
 - ze zákona (§ 170 ObčZ)
 - povinnost vyrozumět daňový subjekt a vlastníka zástavy

C. Ručení

1 / 2

- ▶ vznik ručitelského vztahu
 - povinnost založená jiným zákonem (zákonné ručení)
 - přijetí dobrovolného ručení
- ▶ postavení ručitele
 - ručitel je v pozici *sekundárního* dlužníka (*primárním* dlužníkem je daňový subjekt)
 - akcesorický vztah → výjimka: zanikne-li daňový subjekt bez právního nástupce, povinnost ručitele uhradit nedoplatek tím není dotčena
- ▶ vznik povinnosti ručitele uhradit nedoplatek
 - oznámena výzva k úhradě nedoplatku
 - vykonatelnost – po marném uplynutí lhůty stanovené k dobrovolné úhradě nedoplatku
- ▶ podmínky pro vydání výzvy ručiteli
 - bezvýsledné upomenutí a bezvýsledná (či prokazatelně nemožná) exekuce primárního dlužníka, nebo
 - zahájení insolvenčního řízení vůči daňovému subjektu

- ▶ další účinky doručení výzvy:
 - ručitel získává procesní postavení jako daňový subjekt
 - v rovině platební, při nahlížení do spisu, při zproštění mlčenlivosti
 - založeno právo ručitele brojít proti výzvě odvoláním
 - odkladný účinek + možnost zpochybňovat jakoukoli skutečnost
 - nutno rozlišovat, zda již uplynula lhůta pro stanovení daně či nikoli
 - marným uplynutím lhůty k dobrovolné úhradě začíná běžet ručitelova lhůta pro placení daně
 - ručiteli nevzniká úrok z prodlení (ani úrok z posečkané částky)
- ▶ placení nedoplatku ručitelem
 - správce daně vydá ručiteli potvrzení o úhradě nedoplatku
 - účelová vázanost platby
 - platbu ručitele lze použít pouze na úhradu nedoplatku, za který ručí
 - pokud je nedoplatek uhrazen nebo zanikla daňová povinnost, stává se ručitelem uhrazená částka na účet daňového subjektu přeplatkem ručitele

D. Dobrovolné ručení, bankovní záruka

- ▶ způsoby dobrovolného zajištění neuhrazené daně
- ▶ zajištění vzniká rozhodnutím správce daně za podmínky předchozího:
 - písemného prohlášení ručitele s úředně ověřeným podpisem
 - záruční listiny banky, kde se zavazuje daň na výzvu správce daně uhradit
- ▶ subsidiárně se použije obecná úprava občanského (resp. obchodního) zákoníku
 - § 546 an. ObčZ
 - § 313 an. ObchZ
- ▶ při úhradě se postupuje obdobně jako u ručení zákonného

E. Zálohy

- ▶ **záloha** = částečná nebo úplná platba daně, která dosud není stanovena ani splatná → po splatnosti daně se uhrazené zálohy započítávají
 - záloha se z hlediska aplikace obecných procesních pravidel chová stejně jako daň, není-li stanoveno jinak
 - nezaplacená záloha = nedoplatek
- ▶ **povinnost pro placení záloh stanoví zvláštní úprava**
 - lhůty pro placení záloh stanoví zákon nebo rozhodnutí
- ▶ **v rámci diskreční pravomoci může správce daně zálohy:**
 - snížit
 - zrušit (tj. povolí výjimku z povinnosti daň zálohovat)
 - nově stanovit (při očekávané daňové povinnosti → povinnost daňového subjektu uvést při registraci)
- ▶ **výše zálohy:** se může odvíjet od poslední známé daně
 - účinnost změny nastává následující (kalendářní) měsíc po právní moci

Přehled daňových zákonů upravujících zálohy

- ▶ č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (38a aj.)
- ▶ č. 16/1993 Sb., o dani silniční (10)
- ▶ č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (19 odst. 7)
- ▶ č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší (19)
- ▶ č. 254/2001 Sb., vodní zákon (§ 88, 93)
- ▶ č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (§41 g)

2. Vymáhání daní

- A. Způsoby vymáhání
- B. Daňová exekuce
- C. Klíčové pojmy a instrumenty

A. Způsoby vymáhání

1 / 2

- ▶ **vymáhání daní zahrnuje (=způsoby vymáhání):**
 1. daňovou exekuci
 2. vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudu nebo soudního exekutora
 3. uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení
 4. přihlášení nedoplatku do veřejné dražby

- ▶ **volba způsobu vymáhání**
 - správce daně by měl volit takový způsob vymáhání, při kterém náklady související s vymáháním nebudou ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku

- ▶ **exekuční titul:**
 - výkaz nedoplatků
 - vykonatelné rozhodnutí
 - vykonatelný zajišťovací příkaz

A. Způsoby vymáhání

2/2

postižením majetkových práv

srážkami ze mzdy
(a jiných příjmů)

příkázáním pohledávky
z účtu u PPS

příkázáním jiných
majetkových práv

příkázáním jiné
peněžité pohledávky

daňovou exekucí

prodejem nemovitostí

prodejem
movitých věcí

soudem

soudním
exekutorem

uplatněním
v
insolvenčním
řízení

přihlášením
do
veřejné
dražby

B. Daňová exekuce

- ▶ koncepce:
 - subsidiární použití občanského soudního řádu
 - pravomoci správce daně, jakožto exekučního orgánu, upravuje výlučně daňový řád
 - tam, kde vystupuje správce daně coby „oprávněný“ z exekučního titulu, použijí se obdobně ustanovení občanského soudního řádu upravující postavení oprávněného
 - úprava práv a povinností dlužníka (povinného) a poddlužníků je ponechána z větší části obecné úpravě občanského soudního řádu
- ▶ nařízení daňové exekuce
 - exekuční řízení
 - exekuční příkaz
 - způsoby daňové exekuce

C. Klíčové pojmy a instrumenty

- ▶ dlužník
- ▶ poddlužník
- ▶ daňový exekutor
- ▶ prohlášení o majetku (srov. § 260a an. OSŘ)
- ▶ exekuční náklady
- ▶ soupis věcí
- ▶ dražba
- ▶ osoba zúčastněná na dražbě
 - dražitel
 - vydražitel
- ▶ rozvrhové řízení